

Ontaryjski Przedszkolny Program Nauki Mowy i Języka

Przedszkolny program nauki mowy i języka w Ontario świadczy usługi dla dzieci od urodzenia do chwili, gdy zaczną naukę w szkole. W wielu rejonach na terenie całej prowincji oferowana jest ocena umiejętności oraz szeroki zakres terapii dla dzieci i ich rodzin, jak najbliżej ich miejsca zamieszkania.

Jeśli Państwo mają zastrzeżenia co do umiejętności mówienia i posługiwania się językiem swojego dziecka, mogą Państwo otrzymać pomoc w ramach Przedszkolnego programu nauki mowy i języka. Personel programu może nauczyć Państwa jak pomóc dziecku w rozwijaniu umiejętności porozumiewania się, aby mu stworzyć jak najlepsze warunki zdrowego rozwoju.

Przedszkolny program nauki mowy i języka w Ontario jest bezpłatny i nie wymaga skierowania od lekarza.

Nigdy nie jest za wcześnie na pomoc.

Po dodatkowe informacje prosimy kontaktować się z lokalnym ośrodkiem Przedszkolnego programu nauki mowy i języka lub dzwonić na niżej podany numer INFOLINE rządu ontaryjskiego.

Po dodatkowe informacje kontaktować się z:

ServiceOntario
1-866-821-7770
TTY 1-800-387-5559
www.ontario.ca/children

Aby zamówić dodatkowe kopie odwiedź stronę:

www.serviceontario.ca/publications

Lub zadzwoń pod numer:

1-800-668-9938
TTY 1-800-268-7095

PRZEDSZKOLNY PROGRAM NAUKI MOWY I JĘZYKA (PRESCHOOL SPEECH AND LANGUAGE PROGRAM)

Umiejętności mowy i posługiwania się językiem dziecka od urodzenia do 30 miesięcy

Dzieci starają się porozumiewać od chwili urodzenia. W bardzo wczesnym etapie życia dzieci uczą się rozumieć co się do nich mówi i zaczynają wydawać swoje własne dźwięki. Zaczynają one rozwijać umiejętności mówienia i posługiwania się językiem, które pomogą im w nawiązywaniu przyjaźni i w nauce czytania i pisania, a potem, w odnoszeniu sukcesów w szkole i w całym życiu. Umiejętność komunikowania się jest dla dziecka niezbędna, aby mogło ono w przyszłości odnosić sukcesy.

Przeciętnie, jedno na dziesięcioro dzieci wymaga pomocy w rozwijaniu umiejętności mówienia i posługiwania się językiem. Bez pomocy, boryka się ono z trudnościami mówienia i słuchania, trudno mu nauczyć się czytać i trudno mu bawić się z innymi dziećmi.

Etapy rozwoju

Poniższe „kamienie milowe” przedstawiają niektóre umiejętności określające postępy dziecka gdy uczy się ono porozumiewać. Podane są również sugestie co rodzice mogą robić, aby pomóc w rozwinięciu sprawności mowy i umiejętności języka. Jeśli dziecko Państwa nie osiąga tych kamieni milowych, prosimy skontaktować się z lokalnym programem nauki mowy i języka.

W wieku 6 miesięcy

- zwraca się w kierunku źródła dźwięku
- niespodziewany silny hałas przestrasza je
- wydaje różne dźwięki, w zależności od potrzeb – jestem głodne, jestem zmęczone
- obserwuje twarz mówiącego
- uśmiecha się i śmieje się w odpowiedzi na uśmiech i śmiech
- imituje odgłos kaszlu lub inne dźwięki – *aaa, buu, eee*

W wieku 9 miesięcy

- reaguje na swoje imię
- reaguje na dzwonek telefonu i pukanie do drzwi
- rozumie gdy mu powiedzied „nie”
- osiąga to czego chce poprzez odgłosy i gesty, np. wyciąga ręce aby je podnieść
- uczestniczy we wspólnych zabawach, np. w chowanego
- lubi być wśród ludzi
- gaworzy i powtarza dźwięki - *babababa, dadadada*

W wieku 12 miesięcy

- wykonuje proste jednostopniowe polecenia – „usiądź”
- patrzy przez cały pokój na wskazane rzeczy
- używa trzy lub więcej słów
- używa gesty w celu porozumiewania się – macha na “do widzenia”, potrząsa głową na “nie”
- zwraca na siebie uwagę przy pomocy dźwięków, gestów i wskazywania, patrząc w oczy
- przynosi zabawki, żeby je pokazać
- “popisuje się” aby zwrócić na siebie uwagę i być pochwalone
- łączy różne dźwięki jakby mówiło – *abada baduh abee*
- okazuje zainteresowanie prostymi obrazkami w książce

Niemowlęta lubią, gdy:

- schylać się do ich poziomu, aby mogły zobaczyć twarz. Daje im to do zrozumienia, że jest się zainteresowanym tym co one robią czy mówią. Ułatwia to nawiązanie z nimi kontaktu.
- powtarzać dźwięki jakie one wydają. Niemowlęta lubią wydawać różne dźwięki i cieszą się jak się je wielokrotnie naśladowuje.
- śpiewać do nich i śmiać się, zwłaszcza podczas karmienia, kąpania i przewijania. Należy pamiętać, aby do nich cały dzień mówić, o tym co się robi czy widzi - “Mamusia wkłada płaszcz”, albo “To jest duży samochód”.
- nazywać rzeczy na które one patrzą lub którymi się bawią. Niemowlęta są zainteresowane odkrywaniem świata i uczeniem się nowych rzeczy, i chcą usłyszeć jak rzeczy się nazywają.

W wieku 18 miesięcy

- rozumie koncept pojęć „wewnątrz” i „zewnątrz” oraz „włączone” i „wyłączone”
- gdy je zapytać, wskazuje na poszczególne części ciała
- używa co najmniej 20 słów
- odpowiada słowami lub gestami na proste pytania – “Gdzie jest miś?”, “Co to jest?”
- bawi się na niby zabawkami – daje misiowi pić
- wymawia co najmniej cztery różne spółgłoski – *b, n, d, g, w, h*
- lubi aby mu czytać i oglądać z nim proste książki
- wskazuje obrazki palcem

W wieku 24 miesięcy

- wykonuje dwustopniowe polecenia - “Idź poszukaj misia i pokaż go babci”
- używa 100 lub więcej słów
- używa co najmniej dwa zaimki - “ty”, “ja”, “moje”
- konsekwentnie łączy dwa do czterech słów w krótkie wyrażenia – “Tata czapka”, “samochód jedzie na ulicy”
- lubi być z innymi dziećmi
- zaczyna przynosić zabawki rówieśnikom oraz naśladowuje słowa i zachowanie innych dzieci
- ludzie mogą zrozumieć jego słowa w 50 do 60 procentach
- z łatwością i bez wysiłku wymawia słowa i dźwięki
- trzyma książkę w dobrą stronę i przewraca kartki
- „czyta” swoim zabawkom
- maże kredkami

W wieku 30 miesięcy

- rozumie pojęcie wielkości (duże/male) i ilości (trochę, dużo, więcej)
- zaczyna stosować gramatykę tak jak dorośli – “dwa ciastka”, “ptaszek lata”, “zeskoczyłem”
- używa ponad 350 słów
- używa słowa określające akcję - biegać, rozlać, upaść
- zaczyna na krótko uczestniczyć w kolejce z innymi dziećmi, zarówno w używaniu zabawek jak i w mówieniu
- okazuje zmartwienie gdy inne dziecko zrobi sobie krzywdę lub jest smutne
- łączy kilka czynności w zabawie – karmi lalkę i kładzie ją spać, ładuje klocki na pociąg, poczym odjeżdża pociągiem i rozładowuje pociąg
- większości słów wymawia od początku z dźwiękiem
- składa słowa dwu- lub trój sylabowe - “ba-na-ny”, “kom-pu-ter”, “trak-tor”
- rozpoznaje znajome logo lub znaki – złote “M” McDonalda, znak “stop”
- pamięta i rozumie znane opowiadania

Dzieci raczkujące lubią, gdy:

- pozwolić im dotknąć i potrzymać książkę, gdy pokazuje się im i nazywa rzeczy na obrazku.
- używać normalnych słów zamiast dzieciennego “paplania” – “daj mi” zamiast “*da-da*” lub “butelka” zamiast “*ba-ba*”.
- poświęcić im trochę czasu aby wysłuchać co mówią - chcą one aby rodzice usłyszeli wszystkie nowe dźwięki jakich się nauczyli, nowe słowa i pomysły.
- dawać im proste polecenia do wykonania – “Idź poszukaj swoich czerwonych butów”
- używać wiele różnych słów, mówiąc do nich – słowa o przeciwnym znaczeniu jak, “do góry – na dół”, “do środka - na zewnątrz”, słowa oznaczające czynność, jak “bieganie”, “chlapanie” oraz przymiotniki opisujące rzeczy, jak “wesoły”, “duży”, “mały”, “czysty”, “brudny”.
- zachęcać je do zabawy z innymi dziećmi – w bibliotece, na placu zabaw, w parku.